

Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний технічний університет
Вінницька академія неперервної освіти
Національна академія Державної прикордонної служби України
ім. Богдана Хмельницького
Люблінська політехніка (Польща)
Новий університет Лісабону (Португалія)

**«ЕЛЕКТРОННІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ:
СТВОРЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ, ДОСТУП»**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції

24-25 жовтня 2016 р.

2016

УДК 004
ББК 32.97
Е50

Рекомендовано до видання Вченою радою Вінницького національного технічного університету Міністерства освіти і науки України (протокол № 9 від 25.02.2016 р.)

Електронні інформаційні ресурси: створення, використання, доступ: Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної Інтернетконференції. – Вінниця : ВНТУ, 2016. – 694 с.

ISBN 978-966-641-656-1

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Електронні інформаційні ресурси: створення, використання, доступ».

Матеріали збірника подано у авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей, Матеріали відтворюються зі збереженням змісту, орфографії та синтаксису текстів, наданих авторами.

УДК 004
ББК 32.97
ISBN 978-966-641-656-1

© Вінницький національний
технічний університет, 2016

Бондарчук О. М.

**ВИКОРИСТАННЯ ІКТ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ШКІЛЬНОГО
КУРСУ ХІМІЇ ТА БІОЛОГІЇ ЯК ШЛЯХ ДО ФОРМУВАННЯ
ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ 82**

Бубнова І. С.

ПЛАНШЕТ І МИСТЕЦЬКА ОСВІТА 86

Василенко Ю. М.

**ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У РОБОТІ ВЧИТЕЛЯ МАТЕМАТИКИ 96**

Войтко В. В., Бевз С. В., Бурбело С. М., Бессаліцьких А. В.,

Орлівська О. М.

РОЗРОБКА СИСТЕМИ КЕРУВАННЯ КОНТЕНТОМ САЙТУ..... 112

Войтко В. В., Бевз С. В., Бурбело С. М., Черноволик Г. О.,

Бессаліцьких А. В., Орлівська О. М.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБКИ МОБІЛЬНОЇ ВЕРСІЇ САЙТУ..... 117

Войтко В. В., Майданюк В. П., Бурбело С. М., Лазарев Я. В.,

Попатенко А. М., Сетнік Н. Ю.

АВТОМАТИЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ВЗАЄМОДІЄЮ З КЛІЄНТАМИ... 123

Войтко В. В., Ракитянська Г. Б., Мокану П. П.

**АВТОМАТИЗОВАНА СИСТЕМА ФОРМУВАННЯ ГОЛОСОВИХ
ПОВІДОМЛЕНЬ ДЛЯ ДОПОМОГИ ЛЮДЯМ З ОБМЕЖЕНИМИ
МОЖЛИВОСТЯМИ ЗОРУ..... 128**

Войтко В. В., Чайковський Д. В., Орехов О. Р., Пасічник А. В., Борисенко
І. М., Романцева Д. В.

**РОЗРОБКА INTELIGENT CHAIR ДЛЯ ЛЮДЕЙ З ОБМЕЖЕНИМИ
МОЖЛИВОСТЯМИ..... 133**

Войтко В. В., Черноволик Г. О., Попатенко А. М., Лазарев Я. В.,

Сетнік Н. Ю.

**РОЗРОБКА СИСТЕМИ АВТОМАТИЗОВАНОГО ВЕДЕННЯ
ТОВАРООБІГУ..... 138**

Войтко В. В.,
к.т.н., доцент кафедри програмного забезпечення,
Вінницький національний технічний університет, Україна,
Ракитянська Г. Б.,
к.т.н., доцент кафедри програмного забезпечення,
Вінницький національний технічний університет, Україна,
Мокану П. П., студент групи ІПЗ-15мн,
факультет інформаційних технологій і комп'ютерної інженерії,
Вінницький національний технічний університет, Україна

АВТОМАТИЗОВАНА СИСТЕМА ФОРМУВАННЯ ГОЛОСОВИХ ПОВІДОМЛЕНЬ ДЛЯ ДОПОМОГИ ЛЮДЯМ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ ЗОРУ

Анотація

Розглянуто можливості Google Cloud для створення програм, які допоможуть незрячим людям.

Ключові слова: *Web API, Google Cloud, Node.js, Google Visio, допомога незрячим.*

Abstract

The possibilities of Google cloud to create programs that help not seeing people.

Keywords: *Web API, Google cloud, Node.js, Google Visio, help the blind.*

Вступ

Як прогнозує всесвітня організація охорони здоров'я, до 2020 року у світі буде близько 75 мільйонів незрячих людей [1]. Сьогодні сліпих людей нараховують близько 34 мільйонів та 124 мільйони людей мають поганий зір [1]. Тому актуальним завданням є розробка сучасних систем, призначених для формування голосових повідомлень з описом предметів навколишнього світу, що допоможе людям з обмеженим зором комфортніше почуватися та орієнтуватися в просторі, керуючись звуковими повідомленнями.

Метою роботи є підвищення комфортності людей з обмеженими можливостями зору шляхом використання розробленої автоматизованої системи формування голосових повідомлень, які описують предмети навколишнього світу, ідентифіковані з допомогою камери спостереження.

Головною задачею роботи є розробка засобів автоматизованої системи формування голосових повідомлень на основі алгоритму роботи з Google API, орієнтованого на автоматичне формування описово-ідентифікаційного

повідомлення про предмети, образи яких розпізнаються з допомогою аналізу зображень, отриманих з камери спостереження.

Об'єктом дослідження є методи розпізнавання зображень та методи автоматичного створення голосових повідомлень.

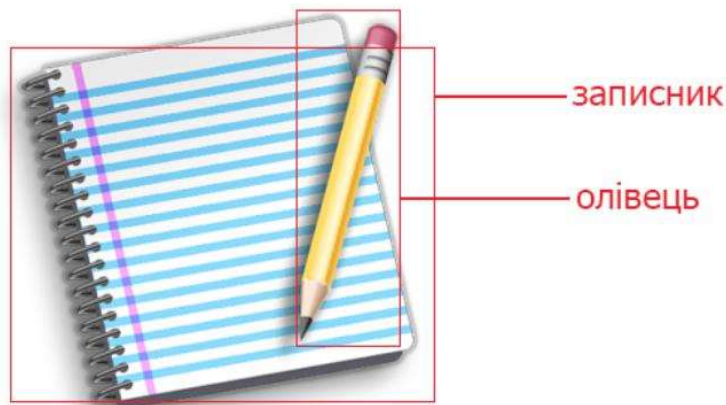
Під предметом дослідження розуміємо засоби створення автоматизованої системи формування голосових повідомлень для людей з обмеженими можливостями зору, орієнтовані на ідентифікацію зображень та створення голосового повідомлення з їх описом за допомогою API сервісу Google Cloud.

Розробка автоматизованої системи формування голосових повідомлень для людей з обмеженими можливостями зору

Під автоматизованою системою допомоги людям з обмеженими можливостями зору розуміємо систему, що має допомогти незрячим людям краще орієнтуватися в просторі за допомогою системи розпізнавання об'єктів, які звичайна людина бачить перед собою. Автоматизована система складається з 2-х основних частин: розпізнавання отриманого зображення та озвучення описово-ідентифікаційного повідомлення про розпізнаний об'єкт.

Для розробки ефективного алгоритму розпізнавання образів доцільно розробити нейронну мережу, яка може вчитися на основі отриманого досвіду, що забезпечить динамічне розширення можливостей системи. Серед існуючих сервісів, які можуть надати свої послуги в розпізнанні образів, обрано відкриту систему Google Cloud та, зокрема, Google Vision. Google надав користувачам доступ до своїх сервісів через WEB API.

Google Vision дозволяє розпізнати об'єкти з допомогою отриманого зображення в графічному чи фотоформаті та отримати розширену описову інформацію про робочий об'єкт. При цьому комплексний рисунок поділяється на фрагменти з відокремленням образів його складових об'єктів. Рис. 1 ілюструє процес розділення комплексного зображення на окремі об'єкти.

Рисунок 1 - Розділення вхідного образу на окремі об'єкти

В основі алгоритму розпізнавання образів сервісом Google Vision лежить алгоритм порівняння об'єктів. Процес порівняння здійснюється шляхом порівняння за формою робочого об'єкта з еталоном. Процес порівняння акумулює спектр етапів ідентифікації зображення. Основним етапом є перетворення координат точок контуру аналізованого об'єкта і порівняння його форми з еталоном. Розглянемо алгоритм ідентифікації робочого об'єкта. На першому етапі проводимо сегментацію комплексного зображення на окремі образи його складових частин. Визначаємо координати початкових і кінцевих точок отриманих зображень.

Нехай координати їх початкових точок будуть відповідно (x_n, y_n) , (x_{n_em}, y_{n_em}) , а кінцевих точок – (x_k, y_k) , (x_{k_em}, y_{k_em}) . Початкова точка буде опорною для суміщення і повороту об'єкта навколо неї, а кінцева точка потрібна для визначення взаємної орієнтації об'єкта і еталона. Маючи по дві однотипні точки на Ω еталоні й досліджуваному об'єкті і знаючи їх координати, обчислюються функції $\sin \Omega$ і $\cos \Omega$ кута повороту Ω :

$$\sin \Omega = \frac{(y_{k\_em} - y_{n\_em})(x_k - x_n) - (x_{k\_em} - x_{n\_em})(y_k - y_n)}{\sqrt{(y_{k\_em} - y_{n\_em})^2 + (x_{k\_em} - x_{n\_em})^2} \sqrt{(y_k - y_n)^2 + (x_k - x_n)^2}};$$

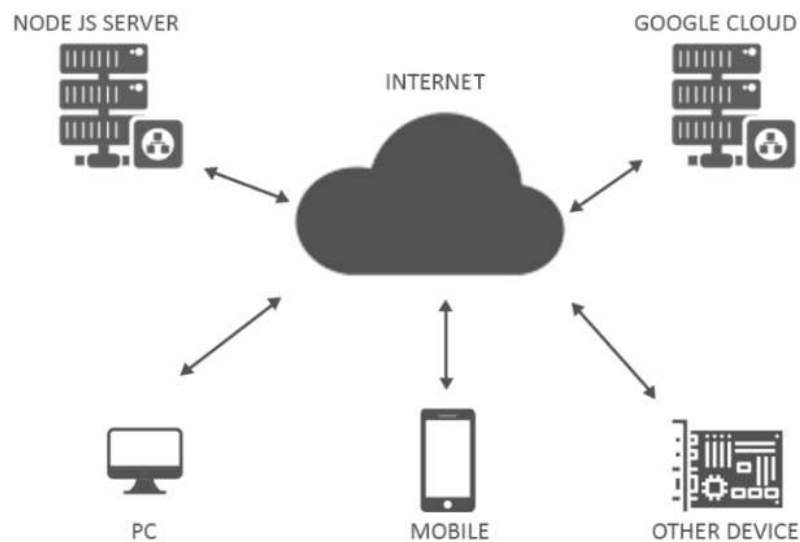
$$\cos \Omega = \frac{(x_{k\_em} - x_{n\_em})(x_k - x_n) - (y_{k\_em} - y_{n\_em})(y_k - y_n)}{\sqrt{(y_{k\_em} - y_{n\_em})^2 + (x_{k\_em} - x_{n\_em})^2} \sqrt{(y_k - y_n)^2 + (x_k - x_n)^2}}.$$

Якщо координати точок контуру об'єкта (x_i, y_i) , а їх координати після перетворень зсуву, повороту і зміни масштабу (x_i^*, y_i^*) , маємо співвідношення:

$$x_i^* = [(x_i - x_n) \cos \Omega - (y_i - y_n) \sin \Omega] M^* + x_{n\_em};$$

$$y_i^* = [(y_i - y_n) \cos \Omega + (x_i - x_n) \sin \Omega] M^* + y_{n\_em}.$$

Порівняння за формою аналізованого об'єкта і еталона полягає в зчитуванні й аналізі точок сформованого кадру у порівнянні з шаблоном еталону, які мають перетворені координати точок контуру об'єкта. За розглянутим алгоритмом підраховується відношення не співпадаючих з шаблоном точок контуру об'єкта до їх загальної кількості. Якщо це відношення є найменшим, то чергове порівняння зараховується як результуюче і здійснюється перехід до наступного етапу ідентифікації зображення. Нульове значення розрахованого відношення означає, що об'єкт повністю збігається з еталоном за розмірами і формою в рамках заданого діапазону відхилень, і процедура ідентифікації зображення закінчується. На рис. 2 зображено узагальнену модель автоматизованої системи розпізнавання образів та створення описово-ідентифікаційних голосових повідомлень, що базується на використанні сервісів Google Cloud.

Рисунок 2 – Модель автоматизованої системи допомоги людям з обмеженими можливостями зору

Google розробив API, що дозволяє використання потужностей його серверів і забезпечує високу швидкість роботи клієнтських програм.

Висновки

Розроблена автоматизована система допомоги людям з обмеженими можливостями зору дозволяє з використанням сервісів Google Cloud розпізнавати отримані з камери спостережень зображення та формувати файл голосового повідомлення з ідентифікацією об'єкта та коротким його описом. Швидка та надійна робота програми допоможе людям з обмеженим зором комфортніше почуватися та орієнтуватися в просторі.

Список використаної літератури

1. Кожні п'ять секунд у світі сліпне одна людина [електронний ресурс] // Режим доступу: <http://health.unian.ua/country/152175-kojni-pyat-sekund-u-sviti-slipne-odna-lyudina.html> – Назва з екрану.
2. Абламейко С.В. Обработка изображений / С.В. Абламейко, Д.М.Лагуновский – Минск: Амалгея, 2000. – 206 с.
3. Фурман Я.А. Введение в контурный анализ; приложения к обработке изображений и сигналов / Я.А. Фурман, А.В. Кревецкий, А.К. Передреев и др. / Под ред. Я.А. Фурмана – М: Физматлит, 2003. – 592 с.
4. Русин В.П. Системи синтезу, обробки та розпізнавання складноструктурованих зображень / В.П. Русин – Львів: Вертикаль, 1997. – 264 с.